

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

НН Інститут педагогіки і психології

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
Інституту педагогіки і психології
проф. С.М. Кондратюк
«28» серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **053 «Психологія»**

Освітня-програма **Практична психологія першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН Інституту педагогіки і психології
«28» серпня 2020 р.

Голова к. психол. н., доц. Тарасова Т.Б.
(ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Суми – 2020

Розробники:

1. **Щербакова Ірина Миколаївна**, к. філософ. н., доцент, доцент кафедри психології

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Кузікова С. Б. д. психол. н., професор
ПІБ, науковий ступінь, вчене звання

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3		3	
Семестр			
2		2	
Лекції			
12 год.		2 год.	
Практичні			
14 год.		4 год.	
Консультації			
2 год.		2 год.	
Самостійна робота			
62 год.		82 год.	
Загальна кількість годин – 90		Індивідуальні завдання (ІНДЗ) –	
	Вид контролю: екзамен		

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчального курсу «Психологічна експертиза» є засвоєння майбутніми психологами принципів та методів експертної роботи, набуття практичних умінь і навичок експертної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни. Методичні: визначити основні методологічні принципи, на яких будуються психологічні експертизи; усвідомлення теоретико-методологічних основ експертної діяльності. **Пізнавальні:** розширення базових знань у галузі психологічної експертизи; аналіз різновидів психологічної експертизи; ознайомлення з основними принципами й методами проведення психологічної експертизи; опанування знаннями про теоретичні основи проведення психологічної експертизи як форми соціальної практики. **Практичні:** формування вміння визначати соціально-психологічні та особистісні проблеми, що потребують психологічної експертизи; формування умінь та навичок використання психологічних методик у різних видах психологічної експертизи; опанування знаннями про технологію проведення психологічної експертизи як форми соціальної практики; формування здатності здійснювати експертне психологічне дослідження у різних сферах діяльності людини.

Вирішення цих завдань забезпечить формування у студентів комплексу компетенцій. У відповідності до освітньо-професійної програми це:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Психологічна експертиза» є вивчення навчальних дисциплін «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія з практикумом», «Психофізіологія».

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання навчальної дисципліни	
Після успішного вивчення навчальної дисципліни студент зможе:	
ПР 4.	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПР 7.	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
ПР 10.	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПР 13.	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПР 16.	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР 17.	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

РН 1. Доступна й аргументована презентація результатів досліджень (у писемній та усній формах).

РН 2. Цілісний аналіз отриманих результатів та їх апробація (участь у дискусіях; презентація результатів у наукових публікаціях).

РН 3. Знання й дотримання психологічних принципів та вимог проведення експертного дослідження. Розуміння специфіки взаємодії суб'єктів психологічної експертизи.

РН 4. Генерування власної думки, обстоювання власної позиції щодо експертизи конкретної проблемної ситуації.

РН 5. Планування експертної діяльності із дотриманням норм закону, етичних принципів, загальнолюдських цінностей.

РН 6. Професійна відповідальність, дотримання нормативно законодавчих й етичних правил проведення психологічної експертизи.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Повні й змістовні (без помилок) відповіді на всі теоретичні питання курсу. Студент демонструє знання теоретичного матеріалу, розуміє його, орієнтується в питаннях, знає джерельну базу, демонструє знання нормативно-законодавчої бази та наукової літератури, добре володіє категоріальним апаратом психології експертизи. Відповіді на додаткові запитання чіткі, правильні. Практичні та самостійні завдання виконано в повному обсязі. Усний та письмовий матеріал, викладено логічно, послідовно, без помилок, Письмові відповіді змістовні, оформлені відповідно до вимог. Студент вільно формулює висновки та узагальнення, самостійно застосовує знання в конкретних ситуаціях, що потребують психологічної експертизи.
В	Надається достатньо повна і змістова відповідь на всі запитання курсу. Студент демонструє знання на високому теоретичному рівні розуміння матеріалу, ознайомлений з основною науковою літературою з психологічної експертизи. Відповіді на додаткові питання загалом вірні. Наявні несуттєві та незначні помилки у виконанні запропонованих завдань.
С	Матеріал викладається логічно, послідовно. Студент не достатньо володіє термінологічним апаратом психологічної експертизи. Письмові відповіді містять незначні помилки, не достатньо аргументовані. Усні відповіді не структуровані, малозмістовні. Письмові відповіді мають зауваження, оформлені за вимогами.
Д	Відповіді на теоретичні питання курсу викладені уривчасто, знання основних тем є поверховим. Відповіді на додаткові (усні) або письмові питання не завжди правильні, формальні та поверхові. Не дотримано вимог щодо змісту та оформлення завдань з практичних занять. Завдання виконано у повному обсязі, проте наявні суттєві помилки та недоліки. Письмові відповіді мають суттєві зауваження, оформлені не за вимогами.
Е	Теоретичні питання розкрито не повністю. Студент знає і розуміє тільки основний матеріал, який викладає спрощено і неповно, припускається окремих суттєвих помилок. При відповідях на запитання щодо опанування програми курсу «Психологічна експертиза» студент почувається невпевнено, збивається, припускається помилок, не має потрібних (конкретних) знань. Студент не орієнтується у змісті курсу. Письмові відповіді мають суттєві недоліки, оформлені не за вимогами, відсутні посилання на літературу.

FX	Студент надає відповіді із суттєвими помилками, демонструє поверхове знання і розуміння основного матеріалу, спрощено і непослідовно та механічно викладає матеріал з допущенням істотних помилок. Студент погано володіє науково-категоріальним апаратом курсу. Студент погано орієнтується в у змісті курсу. Письмові відповіді студента не змістовні, поверхові, не відповідають вимогам оформлення, мають суттєві зауваження щодо їх змісту.
F	Студент не може дати задовільних відповідей, припускається грубих помилок або характер відповідей дає підставу стверджувати, що особа неправильно розуміє зміст матеріалу. Студент не володіє науково-категоріальним апаратом курсу. Студент не орієнтується у змісті курсу. Письмові відповіді не відповідають вимогам, мають ознаки явної компіляції, або є дублікатом відповіді іншого студента. Курс не опановано. Студенту рекомендоване повторне проходження курсу «Психологічна експертиза».

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3		Разом	Всього
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6		
Поточний контроль							
3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	15 б.	
Поточний тестовий контроль Розділ 1. – 5 б.		Поточний тестовий контроль Розділ 2. – 5 б.		Поточний тестовий контроль Розділ 3. – 5 б.		15 б.	30 б.
Контроль самостійної роботи							
«КП / АП» Розділ 1. – 8 б. «ОП» Розділ 1. – 2 б.		«КП / АП» Розділ 2. – 8 б. «ОП» Розділ 1. – 2 б.		«КП / АП» Розділ 2. – 8 б. «ОП» Розділ 2. – 2 б.		30 б.	45 б.
Письмова робота за темами Р. 1, Р. 2, Р. 3 (на вибір) – 15 б.						15 б.	
Підсумковий контроль (у формі заліку)							
Підсумковий тестовий контроль за розділами курсу (залікове тестування) – 25 б.						25 б.	25 б.
Всього:						100 б.	

де: Т.1, Т.2... Т.6 – теми розділів; «КП» – конспект першоджерел; «АП» – анотація першоджерел; «ОП» – основні поняття (словник).

Згідно з «Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» №178 від 27 квітня 2020 р. перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом і змістом відповідають дисципліні можливо в обсязі 20 балів.

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол №7 від 23. 02. 2015).

Для поточного контролю знань, вмінь та навичок студентів використовуються: усне й письмове опитування; самоаналіз відповідей та виконання завдань; перевірка і оцінка практичних завдань для самостійної роботи (конспектування першоджерел; анотації першоджерел; конспектування основних понять курсу «Психологічна експертиза»); обговорення виконаних практичних завдань для самостійної роботи; підготовка, презентація, захист дослідницької роботи (письмова робота за вільно обраною темою); поточне тестування в декілька спроб за розділами курсу.

Семестровий контроль – **екзамен**.

Для підсумкового контролю знань у формі заліку використовується підсумкове одноразове тестування за курсом.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 1. Предмет, завдання, функції психологічної експертизи. Психологічна експертиза як наукова система. Предмет психологічної експертизи. Мета та завдання психологічної експертизи. Функції психологічної експертизи. Основні проблеми, що потребують психологічної експертизи.

Тема 2. Методологія психологічної експертизи. Принципи психологічної експертизи. Традиційні методи психологічної експертизи. Специфічні методи психологічної експертизи. Емпіричні методи у психологічній експертизі. Організація та проведення психологічної експертизи. Основні етапи експертизи. Експертний висновок та рекомендації.

Розділ II. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 3. Галузі застосування психологічної експертизи. Психологічна експертиза в освіті. Психологічна експертиза на підприємствах, організаціях і армії. Психологічна експертиза в професійній діяльності. Психологічна експертиза в юриспруденції. Експертиза у соціальному управлінні. Інженерно-психологічна експертиза. Психологічна експертиза сумісності малих груп. Психологічна експертиза професійної придатності. Психологічна експертиза осіб з психосоматичними розладами.

Тема 4. Різновиди психологічної експертизи, особливості їх проведення. Види психолого-педагогічної експертизи. Трудова експертиза. Інженерно-психологічна експертиза. Ергономічна експертиза. Судово-психологічна експертиза: мета, предмет, об'єкт, види. Експертиза конфліктних ситуацій.

Розділ III. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.

Тема 5. Практичний психолог як суб'єкт експертної діяльності. Вимоги до експерта як суб'єкта професійної діяльності. Професійні якості експерта. Компетентність як важлива професійна якість експерта. Основні функції експерта.

Тема 6. Професійна діяльність експерта-практичного психолога. Основні функціональні компоненти експертної діяльності. Основні аспекти ефективного експертування. Обов'язки експертів. Професійно-етичні принципи діяльності експерта-психолога. Відповідальність експертів. Особливості експертної взаємодії.

6.2. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек.	пр.	конс.	сп.		лек.	пр.	конс.	сп.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ I. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ										
Тема 1. Предмет, завдання, функції психологічної експертизи.	14	2	2	–	10	15,7	0,2	0,5		15
Тема 2. Методологія психологічної експертизи.	14	2	2	–	10	15,7	0,2	0,5		15
Разом за розділом I.	28	4	4		20	31,4	0,4	1		30
Розділ II. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ										
Тема 3. Галузі застосування психологічної експертизи.	14,5	2	2	0,5	10	16,8	0,3	1	0,5	15
Тема 4. Різновиди психологічної експертизи, особливості їх проведення.	18,5	2	4	0,5	12	16,8	0,3	1	0,5	15
Разом за розділом II.	33	4	6	1	22	33,6	0,6	2	1	30
Розділ III. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.										
Тема 5. Практичний психолог як суб'єкт експертної діяльності.	14,5	2	2	0,5	10	13,5	0,5	0,5	0,5	12
Тема 6. Професійна діяльність експерта-практичного психолога.	14,5	2	2	0,5	10	11,5	0,5	0,5	0,5	10
Разом за розділом III.	29	4	4	1	20	25	1	1	1	22
Усього годин	90	12	14	2	62	90	2	4	2	82

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п ЛЗ	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ І. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№1	Тема 1. Предмет, завдання, функції психологічної експертизи.	2	0,2
№2	Тема 2. Методологія психологічної експертизи.	2	0,2
Розділ ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№3	Тема 3. Галузі застосування психологічної експертизи.	2	0,3
№4	Тема 4. Різновиди психологічної експертизи, особливості їх проведення.	2	0,3
Розділ ІІІ. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.			
№5	Тема 5. Практичний психолог як суб'єкт експертної діяльності.	2	0,5
№6	Тема 6. Професійна діяльність експерта-практичного психолога.	2	0,5

ДФН – 6 лекційних занять (Т.1.-Т.6) – 12 годин.

ЗФН – 1 лекційне заняття (Т.1-6) – 2 години.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п ПЗ	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ І. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№1	Тема 1. Предмет, завдання, функції психологічної експертизи.	2	0,5
№2	Тема 2. Методологія психологічної експертизи.	2	0,5
Розділ ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№3	Тема 3. Галузі застосування психологічної експертизи.	2	1
№4	Тема 4. Різновиди психологічної експертизи, особливості їх проведення.	4	1
Розділ ІІІ. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.			
№5	Тема 5. Практичний психолог як суб'єкт експертної діяльності.	2	0,5
№6	Тема 6. Професійна діяльність експерта-практичного психолога.	2	0,5

ДФН – 7 практичних занять (Т.1.-Т.6) – 14 годин.

ЗФН – 2 практичних заняття (пр. №1 Т.1.-Т.3; пр. №2 Т.4-Т.6) – 4 години.

ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п ЛЗ	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ І. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№1	Тема 1. Предмет, завдання, функції психологічної експертизи.	10	15
№2	Тема 2. Методологія психологічної експертизи.	10	15
Розділ ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ			
№3	Тема 3. Галузі застосування психологічної експертизи.	10	15
№4	Тема 4. Різновиди психологічної експертизи, особливості їх проведення	12	15
Розділ ІІІ. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.			
№5	Тема 5. Практичний психолог як суб'єкт експертної діяльності.	10	12
№6	Тема 6. Професійна діяльність експерта-практичного психолога.	10	10

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ОСНОВНІ

1. Аналітика, експертиза, прогнозування / [Є.А. Макаренко, М.М. Рижов, М.А. Ожеван та ін.; відп. ред. Є.А. Макаренко]. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 614 с.

2. Боянжу М.Г. Психолого-педагогічна експертиза: метод. посіб. / М.Г. Боянжу. – Херсон, 2003. – 178 с.

3. Галян О.І. Психолого-педагогічна експертиза : метод. рекомендації [для самостійної роботи студентів] / Олена Іванівна Галян. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2009. – 117 с.

4. Гірник А. М. Конфліктологічна експертиза: специфіка і принципи. – К.: Освіта, 2001. – 383 с.

5. Землянська О.В. Особистість як об'єкт судово-психологічної експертизи / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О.М.: Монографія. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. – 367 с.

6. Клименко Н.І. Судова експертологія: Курс лекцій: Навч. посіб. для суд. юрид. спец. вищ. навч. закл. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 528 с.

7. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Право, 2008. – 240 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Konovalova_Violetta/Yurydychna_psykholohiia.pdf?PHPSESSID=9e7ec315922994e971104153ab93bf5d6

8. Нормативно-правові документи України, що регламентують працю психолога у різних сферах практичної діяльності: навчально-методичний

посібник / авт.-уклад. К.А. Андроннікова, О.Л. Луценко. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 68 с.

9. Орбан-Лембрик Л.Є. Юридична психологія: навч. посібник / Л. Є. Орбан-Лембрик, В. В. Кошинець. – Чернівці: Книги-XXI, 2007. – 447с.

10. Пасніченко В.В. Судово-психологічна експертиза. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (психологів, соціальних педагогів, юристів), а також практичних працівників правоохоронних органів, 2008. – 136 с.

11. Ребуха Л.З. Психологічна експертиза: технологія та процедура проведення. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 234 с.

12. Черезова І.О. Психологічна експертиза: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ: БДПУ, 2018. – 262 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.bdupu.org/bitstream/123456789/265/1/Cherezova%20I.O.%20Psykhologichna%20ekspertyza.pdf>

13. Швалб Ю.М. Методология и теория экспертной деятельности: психологические аспекты / Ю.М. Швалб. – К.: «Основа», 2013. – 240 с.

14. Юридична психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 432 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/9e02f2d446f0af160e81ba81d3946689.pdf>

15. Щербакова І.М. Психологія праці: теоретичні і методологічні основи наукових досліджень: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.М. Щербакова. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Sherbakova_Psihologiya_praci.pdf

ДОДАТКОВІ

1. Варій М.Й. Загальна психологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.Й. Варій – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://posek.km.ua/biblioteka/3/Загальна%20психологія%20Варій%20М.Й..pdf>

2. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / М. Й. Варій; МОН України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 591 с.

3. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2010. – 88 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1741/1/Вікова%20та%20педагогічна%20психологія.pdf>

4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. наказ міністерства юстиції України 08.10.1998 п53/5 у редакції від 29.12.2006

5. Кайдалова Л.Г., Пляка Л.В. Психологія спілкування: навчальний посібник. – Х.: НФаУ, 2011. – 132 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://91.234.42.22/bitstream/123456789/634/1/Л.Г.Кайдалова.%20Л.В.Пляка%20Психологія%20спілкування.pdf>
6. Карпіловська С. Я. Основи професіографії: Навч. посібник / С. Я. Карпіловська, Р. Й. Мітельман, В. В. Синявський, О. М. Ткаченко, Б. О. Федоришин, О. О. Ящишин. – К.: МАУП, 1997. – 148 с.
7. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. – 200 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/1651/1/Кокун_Моногр_12.pdf
8. Ложкін Г.В., Повякель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
9. Психологічний словник / Авт.-уклад. В.В. Синявський, О.П. Сергєєнкова / За ред. Н.А. Побірченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5980/3/O_Serhienkova_IL.pdf
10. Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціального інструментарію що застосовується в навчальних закладах Міністерства науки і освіти України: Наказ МОН України № 330 від 20.04.01.
11. Рибалка В.В. Психологія та педагогіка праці особистості: від обдарованості дитини до майстерності дорослого: посібник / В.В. Рибалка. – К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 220 с.
12. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів післядипломної освіти / За наук. ред. Л.М. Карамушки. – К.: ІНКОЛС, 2005. – 366 с.
13. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. – Х.: Прапор, 2007. – 640 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/427530.pdf
14. Щербакова І.М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: навч.-метод. посіб. / І.М. Щербакова, Г.А. Стадник. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. – 324 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/62-1.pdf>
15. Щербакова І. Відповідальність у світлі смисложиттєвих орієнтацій особистості / І. Щербакова // Гуманітарний Вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 38. Психологія. – С. 107-122. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/2181/№38_психологія.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=150

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова періодика України – портал наукової періодики Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського НАН України представляє відкритий доступ до наукових журналів та збірників наукових праць, виданих в Україні, містить понад 35000 назв видань.

2. Реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза»
<https://expertize-journal.org.ua/all-news/2325-nezalezhnij-ne-derzhavnij-profesijnij-atestovanij-sudovo-psikhologichnij-ekspertizi-v-ukrajini-buti-istoriya-odnieji-peremogi>

Судово-психологічна експертиза в кримінальному провадженні
<https://expertize-journal.org.ua/ekspertiza-po-ugolovnim-delam>

Судово-психологічна експертиза в цивільних справах
<https://expertize-journal.org.ua/ekspertiza-grazhdanskim-delam>

Судово-психологічна експертиза в адміністративних справах
<https://expertize-journal.org.ua/ekspertiza-po-admin-delam>

Судово-психофізіологічна експертиза з використанням поліграфа
<https://expertize-journal.org.ua/ekspertiza-s-poligrafom>

3. Довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid» спрямована на підвищення правової свідомості та освіченості населення: Психологічна експертиза
https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Психологічна_експертиза#.D0.9D.D0.BE.D1.80.D0.BC.D0.B0.D1.82.D0.B8.D0.B2.D0.BD.D0.B0_.D0.B1.D

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(за потребою)

1. Нормативні документи МОН України.
2. Посібники та підручники з психологічної експертизи, юридичної психології, методики та організації наукових досліджень.
3. Словники та енциклопедії з психології.
4. Аудіо та відео наочність.
5. Використання елементів дистанційної освіти.